

Lalka

BOLESŁAW LEŚMIAN

NAPÓJ CIENISTY

Lalka

Jam — lalka. W mych kolczykach szkli się zaświat dżdżysty.
Suknia jawą atlasu ze snem się kojarzy.
Lubię fajans mych oczu i zapach kleisty
Farby, rumieńcem śmierci młodzącej mat twarzy.

Lubię leżeć, gdy pokój słoneczniej czynnie,
Na strojnego dywana¹ narożnej purpurze,
Gdzie irys obok sarny kwitnie bezroślinnie,
A z wieczności pluszowej unoszą się kurze.

Dziewczyńce, co się moim bawi nieistnieniem,
Wdzięczna jestem, gdy w dłonie mój niebyt porywa,
I mówi za mnie wszystko, różowa natchnieniem,
I udaje, że wierzy w to, iż jestem żywa.

Zabawa

Pilnie wróży mi z ręki, że w najbliższym maju
W świat wyruszę, a w drogę wezmę chleb i zorze,
By piechtami wędrując po Znaszlitymkraju,
W ustach chłopca-włóczęgi całować bezdroże.

Ubeddrożyć się muszę na ziemi i niebie,
By w chwili, kiedy najmniej spodobam się losom,
Znaleźć się niespodzianie, na przekór niebiosom
W położeniu — bez wyjścia — bez śmierci — bez siebie.

Los

Mam stały wyraz twarzy, niby Człowiek Śmiechu².
Znam tę powieść i inne... Ta sama dziewczynka
Uczyła mnie czytania, jak się uczy grzechu,
I jestem pełna wiedzy, jak do listów skrzynka.

Książka

Wiedza

Mam zamiar pisać powieść, której bohaterką
Jest Praścieżka, wiodąca urwiskami w Pralasy,
Gdzie ukryła się lalka, — i nikt jej nie znalazł!
Duszę ma z macierzanki i patrzy w lusterko.

Lustro, Obraz świata,

Kondycja ludzka

Dusza

Mówi tylko dwa słowa: Papa, albo Mama.
Mama — mówi do śmierci, a Papa — do grobu,
I śmieje się... Sen chwije łbem u próżni żłobu,
A ona śmiechu swego nasłuchuje sama...

Sen, Śmiech

¹dywana — dziś popr. forma D. lp: dywanu. [przypis redakcyjny]

²Człowiek Śmiechu — tytuł powieści Victora Hugo; jej bohatera okaleczono w młodości, wycinając okolice ust w kształt uśmiechu, przez co później jego twarz nie była zdolna wyrażać cierpienia, które czuł. [przypis redakcyjny]

Koniec mojej powieści jest ten, że Praścieżka
Odbiera sobie życie... W mgłę o tym są wzmianki...
Ginie świat... Z rodzicami znika lalka — śmieszka.
Nic nie ma, prócz lusterka i prócz macierzanki.

Wartoż pisać tę powieść? Baśń wyszła już z mody,
Jak krynolina z tęczy!... Módl się do korala
O wiersz barwny!... Zszarzały dusze i ogrody,
A mnie wkrótce do lalek poniosą szpitala!

Wyrwę w biodrach zasklepią, brew wznowią nad okiem,
Wargom uśmiech narzuca taki, że aż zbrzydnie,
I na pokaz wystawią, abym się bezwstydnie
Do przechodniów łatanym mizdrzyła urokiem.

Stracę wartość. Nastąpią cen spadki i zniżki.
I wówczas, gdy już mroki poczuję w pobliżu,
Wyciągnę dłonie ściśle i wklęsłe, jak łyżki,
Do Boga, co nie za mnie umierał na krzyżu!

Bóg, Łzy

Modlitwa

On, wiedząc, jak mi trudno, choć sen się snem łąta,
Grać rolę siebie samej na życia arenie,
Dla prób nieśmiertelności, po niższej cenie
Nabędzie mnie — za jedną łzę z tamtego świata!

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z [Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur](#).

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na [Licencji Wolnej Sztuki 1.3](#). Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w [Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur](#). Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/napoj-cienisty-lalka>

Tekst opracowany na podstawie: Bolesław Leśmian, *Napój cienisty*, Wydawnictwo Mortkowicza, Warszawa 1936

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Agnieszka Ginalska, Aleksandra Sekuła, Marta Niedziałkowska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).